

Årsredovisning och räkenskapsanalys

(kap. 10 och 11 i kursboken)

ME1003 Industriell ekonomi - Grundkurs, HT18
Mohammad Akhbari, 2018-11-26

- **Föreläsningens innehåll behandlas i**
  - **Kapitel 11 i kursboken**
  - **Film 4**

Kursmaterial

Från förra gången ...

- Svensk "normalkontoplan" – en uppsättning konton och konteringsförslag som gör redovisningen mer systematisk
- Först lanserad i anslutning till BFL 1976 – har uppdaterats kontinuerligt (f.n. BAS 2018) – anpassad till BFL, ÄRL och rekommendationer

<http://www.srfredovisning.se/kontoplan-bas-2014-2/>

Bas-kontoplan

KONTOKLASSER

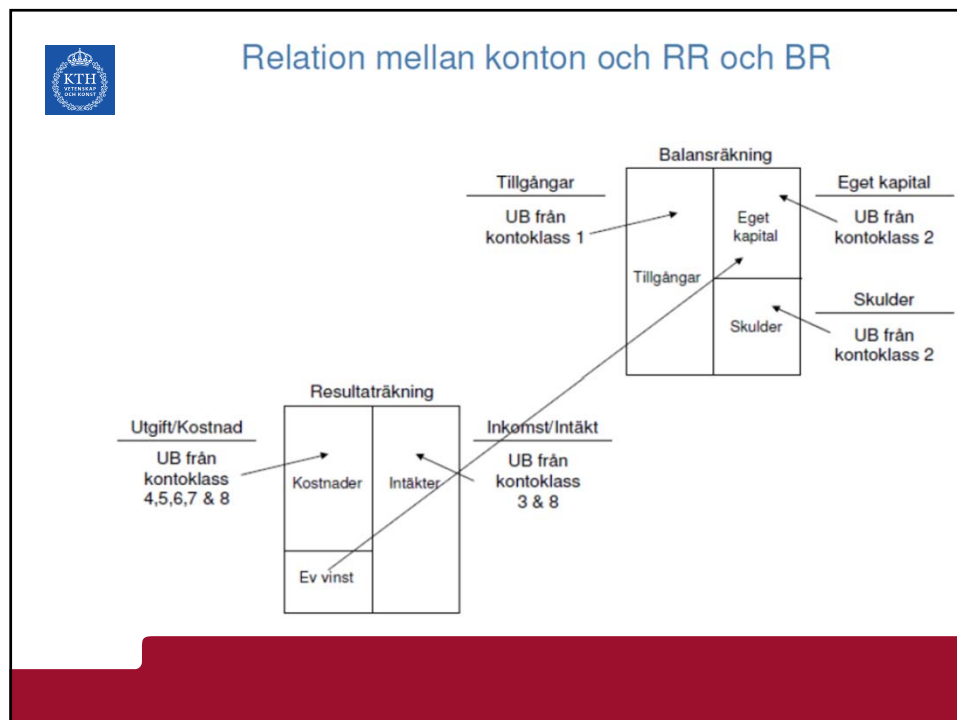
- 1 Tillgångar
- 2 Eget kapital och skulder
- 3 Inkomster (intäkter)
- 4 Utgifter (kostnader för materiel / varor)
- 5-6 Övriga externa rörelseutgifter (kostnader)
- 7 Utgifter (kostnader) för personal, avskrivningar m m
- 8 Finansiella och andra inkomster (intäkter) och utgifter (kostnader), Extraordinära poster, Bokslutsposter, Skatter

Bas-kontoplan

Konton för kompletterande information, statistik m m	STÄLLNING		RESULTAT						Konton för avstämning av intern redovisning m m	
	Balanskonton		Konton för rörelseresultat					Konton för övriga resultatsteg		
Valfritt Uppgiftslämnande till SCB	Tillgångar	Eget kapital	Huvudintäkter	Rörelsens utgifter/kostnader				Finansiella poster	Valfritt	
		Avsättningar	Aktiverat arbete för egen räkning	Inköp av varor och material	Övriga externa poster		Personal	Extraordinära poster		
		Skulder	Övriga rörelseintäkter		Lagerförändringar			Bokslutsdisp		
								Skatter		
							Nedskrivningar	Årets resultat		
							Avskrivningar			
							Övriga rörelsekostnader			
Klass 0	Klass 1	Klass 2	Klass 3	Klass 4	Klass 5	Klass 6	Klass 7	Klass 8	Klass 9	

Bas-kontoplan

Bas-kontoplan

6 Övriga externa rörelseutgifter/kostnader	Kontoklass
62 Tele och post	Kontogrupp
6200 Tele och post	Gruppkonto
6210 Telekommunikation	Huvudkonto
6211 Telefon	Underkonto

Alternativ 1
L 6200 Tele och post (gruppkonto)

Alternativ 2
├ 6210 Telekommunikation
├ 6230 Datakommunikation
└ 6250 Postbefordran

Alternativ 3
├ 6210 Telekommunikation
│ ├ 6211 Telefon
│ ├ 6212 Mobiltelefon
│ ├ 6213 Mobilsökning
│ ├ 6214 Fax
│ └ 6215 Telex
├ 6230 Datakommunikation
└ 6250 Postbefordran

Hierarkisk uppbyggnad

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

- 1220 Inventarier och verktyg
- 1229 - Ackumulerade avskrivningar på inv och verktyg
- 1310 Andelar i koncernföretag
- 1320 Långfristiga fordringar hos koncernföretag

Omsättningstillgångar

- 1400 Lager
- 1480 Förskott för varor och tjänster
- 1510 Kundfordringar
- 1700 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- 1810 Andelar i börsnoterade företag
- 1910 Kassa
- 1920 Postgiro
- 1930 Checkräkningskonto

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

- 2081 Aktiekapital
- 2099 Årets resultat

Obeskattade reserver

- 2110 Periodiseringsfonder
- 2150 Ackumulerade överavskrivningar

Långfristiga skulder

- 2330 Checkräkningskredit
- 2350 Andra långfristiga skulder till koncernföretag

Kortfristiga skulder

- 2440 Leverantörsskulder
- 2510 Skatteskulder
- 2900 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

BAS-PLANEN OCH ÅRL – BALANSRÄKNINGEN

Kostnadsslagsindelad resultaträkning

Rörelsens intäkter	
3010 Försäljning	
– Rörelsens kostnader	
4010 Varuinköp	
4900 Förändring av varulager	
7000 Personalkostnader	
7810 Avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar	
7990 Övriga rörelsekostnader	
= Rörelseresultat	
8300 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	
8400 Räntekostnader och liknande resultatposter	
= Resultat efter finansiella poster	
6700 Extraordinära intäkter och kostnader	
6800 Bokslutsdispositioner	
6910 Skatt på årets beskattningsbara resultat	
6980 Övriga skatter	
= Årets resultat	
8999 Årets resultat	

Funktionsindelad resultaträkning

3010 Försäljning	
* Kostnad för sålda varor (Se och andra punkten nedan)	
= Bruttoresultat	
* Försäljningskostnader	
* Administrationsomkostnader	
3990 Övriga ersättningar och intäkter	
7990 Övriga rörelsekostnader	
= Rörelseresultat	
8300 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	
8400 Räntekostnader och liknande resultatposter	
= Resultat efter finansiella poster	
6700 Extraordinära intäkter och kostnader	
6800 Bokslutsdispositioner	
6910 Skatt på årets beskattningsbara resultat	
6980 Övriga skatter	
= Årets resultat	
8999 Årets resultat	

BAS-PLANEN OCH ÅRL – RESULTATRÄKNINGEN

- Upprätta saldobalans
  - Bokför bokslutstransaktionerna (med hjälp av tilläggs-kolumnen)
  - Intäkter och kostnader förs till resultaträkningen
  - Periodens resultat räknas fram på resultaträkningen och förs till kapitalkontot
  - Tillgångar samt eget kapital och skulder förs till balansräkningen
  - Balansräkningen summeras
- (och om allt är rätt skall summa tillgångar = summa eget kapital + skulder)

ARBETSGÅNG FÖR BOKSLUT PÅ BOKSLUTSTABLÅ

De utgående balanser i form av tillgångar, eget kapital och skulder som finns vid redovisningsperiodens slut finns även med i början av nästa period och därför börjar man den nya redovisningsperioden med att föra in ingående balanser (värden) på aktuella konton för tillgångar, eget kapital och skulder. Dessa värden finns ju kvar även efter övergången till den nya perioden

UTGÅENDE BALANSER BLIR INGÅENDE BALANSER

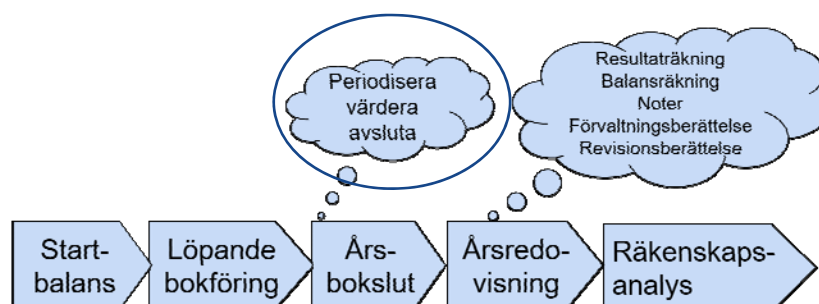

Bokföring

- T-kontering (dubbel bokföring, ursprung Italien på 1400-talet)
- Debet och kredit
- Grundbok (kronologisk, verifikationslista, dagbok)
- Huvudbok (systematisk)

Regler och normer

- Bokföringslagen, BFL
- Årsredovisningslagen, ARL
- God redovisningssed
- Redovisningsrådet, RR
- Bokföringsnämnden, BFN
- FAR

Från bokföring till räkenskapsanalys

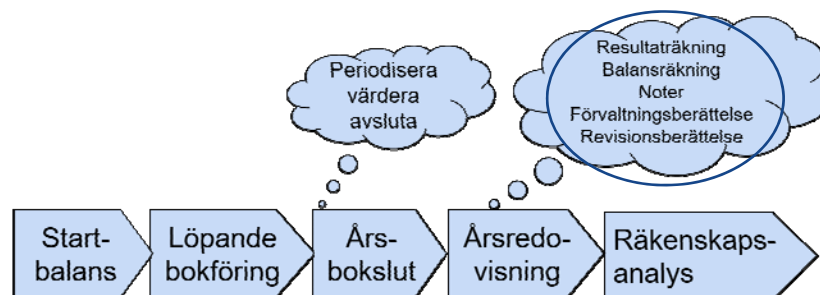

Bokföring

- T-kontering (dubbel bokföring, ursprung Italien på 1400-talet)
- Debet och kredit
- Grundbok (kronologisk, verifikationslista, dagbok)
- Huvudbok (systematisk)

Regler och normer

- Bokföringslagen, BFL
- Årsredovisningslagen, ARL
- God redovisningssed
- Redovisningsrådet, RR
- Bokföringsnämnden, BFN
- FAR

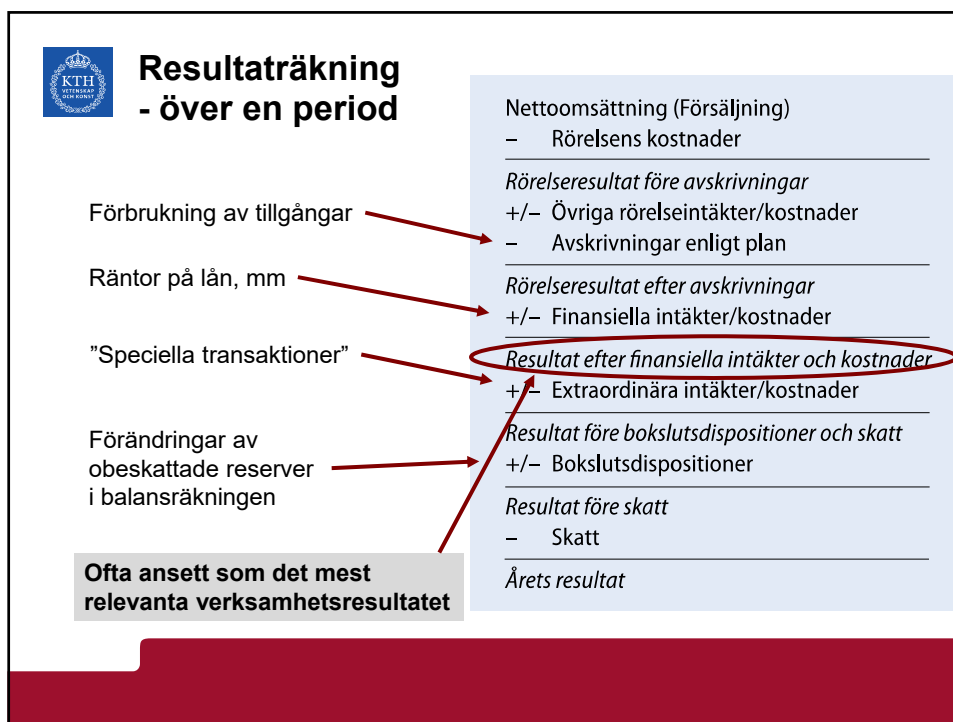

Från bokföring till räenskapsanalys

Årsredovisningens samlade innehåll

- 1) Resultaträkning (RR)
  - Periodens intäkter och kostnader
- 2) Balansräkning (BR)
  - Finansiella ställningen vid bokslutsdatum
- 3) Förvaltningsberättelse
- 4) Kassaflödesanalys (finansieringsanalys)
- 5) Noter (specifikationer till årsredovisningens poster)
- 6) Revisionsberättelse

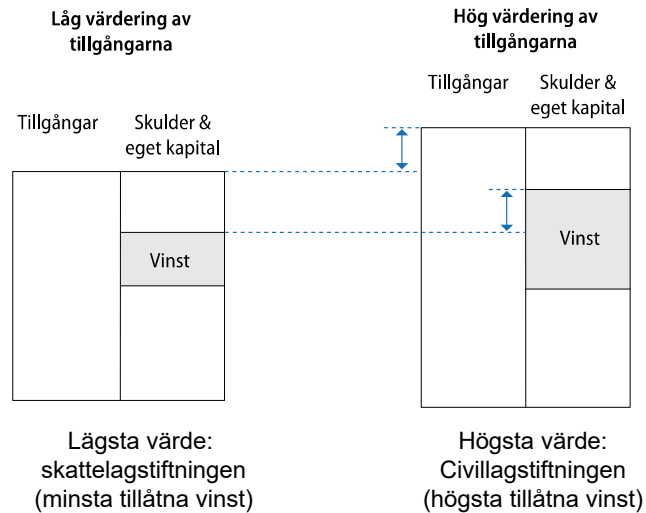

RESULTATRÄKNING FÖR ÅR ...	RESULTATRÄKNING FÖR ÅR ...	Resultaträkning (RR) – Kostnadsslagsindelning eller Funktionsindelning
FAR:s schema för kostnadsslagsindeldad resultaträkning, enligt RedR 1*	FAR:s schema för funktionsindeldad resultaträkning, enligt RedR 1*	
Nettoomsättning	Nettoomsättning	
Förändring av lagervaror under tillverkning, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning	Kostnad för sålda varor	
Aktiverat arbete för egen räkning	Bruttoresultat	
Övriga rörelseintäkter	Försäljningskostnader	
<i>Rörelsens kostnader</i>	Administrationskostnader	
Råvaror och förnödenheter	Forsknings- och utvecklingskostnader	
Handelsvaror	Övriga rörelseintäkter	
Övriga externa kostnader	Övriga rörelsekostnader	
Personalkostnader	Rörelseresultat	
Avskrivningar och nedskrivningar (samt återföringar därav) av materiella och immateriella anläggningstillgångar	<i>Resultat från finansiella poster</i>	
Nedskrivningar av omsättningstillgångar utöver normala nedskrivningar	Resultat från andelar i koncernföretag	
Övriga rörelsekostnader	Resultat från andelar i intresseföretag	
Rörelseresultat	Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar (med särskild uppgift om intäkter från koncernföretag)	
<i>Resultat från finansiella poster</i>	Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter (med särskild uppgift om intäkter från koncernföretag)	
Resultat från andelar i koncernföretag	Räntekostnader och liknande resultatposter (med särskild uppgift om kostnader avseende koncernföretag)	
Resultat från andelar i intresseföretag	Resultat efter finansiella poster	
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar (med särskild uppgift om intäkter från koncernföretag)	Extraordinära intäkter	
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter (med särskild uppgift om intäkter från koncernföretag)	Extraordinära kostnader	
Räntekostnader och liknande resultatposter (med särskild uppgift om kostnader avseende koncernföretag)	Bokslutsdispositioner	
Resultat efter finansiella poster	Skatt på årets resultat (inkomstskatt, aktuell och uppskjuten)	
Extraordinära intäkter	Övriga skatter	
Extraordinära kostnader	Årets resultat	
Bokslutsdispositioner		
Skatt på årets resultat (inkomstskatt, aktuell och uppskjuten)		
Övriga skatter		
Årets resultat		

och att värdera tillgångar och skulder

VINSTENS PÅVERKAN AV TILLGÅNGARNAS VÄRDERING

Balansräkningen (BR)

Tillgångar	Skulder och eget kapital	
Anläggningstillgångar Immateriella anläggningstillgångar • patent, goodwill m.m. Materiella anläggningstillgångar • byggnader och mark • maskiner • inventarier Finansiella anläggningstillgångar • aktier i andra bolag	Eget kapital Aktiekapital Fonder Balanserad vinst Årets vinst	Ägarnas andel
	Obeskattade reserver Ackumulerade överavskrivningar Periodiseringsfond	
Omsättningstillgångar Varulager m.m. • Förråd och varulager • Förskott till leverantörer Fordringar • Kundfordringar • Övriga fordringar • Interimsfordringar Kortfristiga placeringar Kassa och bank	Långfristiga skulder Kortfristiga skulder Förskott från kunder Leverantörsskulder Skatteskulder Interimsskulder	Långivarnas andel

Balansräkningen (BR)	
TILLGÅNGAR Tecknat men ej inbetalt kapital Anläggningstillgångar Immateriella anläggningstillgångar Balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter Hyresrätter och liknande rättigheter Goodwill Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar Materiella anläggningstillgångar Byggnader och mark Maskiner och andra tekniska anläggningar Inventarier, verktyg och installationer Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar Finansiella anläggningstillgångar Andelar i koncernföretag Fordringar hos koncernföretag Andelar i intresseföretag Fordringar hos intresseföretag Andra långfristiga värdepappersinnehav Lån till delägare eller till delägare närstående Uppskjuten skattefordran Andra långsiktiga fordringar Omsättningstillgångar Varulager m.m. Råvaror och förnödenheter Varor under tillverkning Färdiga varor och handelsvaror Pågående arbete för annans räkning Förskott till leverantörer Kortfristiga fordringar Kundfordringar Fordringar hos koncernföretag Fordringar hos intresseföretag Övriga fordringar Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter Kortfristiga placeringar Andelar i koncernföretag Övriga kortfristiga placeringar Kassa och bank	EGET KAPITAL OCH SKULDER Eget kapital <i>Bundet eget kapital</i> Aktiekapital Uppskrivningsfond Reservfond <i>Fritt eget kapital</i> Överkursfond Balanserad vinst eller förlust Årets resultat Obeskattade reserver Avsättningar Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser Uppskjuten skatteskuld Övriga avsättningar Långfristiga skulder Obligationsskuld Skulder till kreditinstitut Skulder till koncernföretag Skulder till intresseföretag Övriga skulder Kortfristiga skulder Skulder till kreditinstitut Förskott från kunder (får även redovisas som avdragspost under Varulager m.m.) Leverantörsskulder Vårekskulder Skulder till koncernföretag Skulder till intresseföretag Aktuella skatteskulder Övriga skulder Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter POSTER INOM LINJEN Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser Panten och därmed jämförliga säkerheter som har ställts för egna skulder och för förpliktelser som redovisas som avsättningar, varje slag för sig Övriga ställda panten och därmed jämförliga säkerheter, varje slag för sig <i>Ansvarsförbindelser</i> Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna och som inte heller har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet Övriga ansvarsförbindelser

Bokslutsarbetet handlar till stor del om att Periodisera utgifter och inkomster

Förutbetalda kostnader

Utgift som redan bokförts och betalats, men som inte utgör en kostnad för detta år.

t.ex. försäkringspremie

Upplupna intäkter

Inkomst som ännu inte bokförts och inte betalats, men som utgör en intäkt för detta år.

t.ex. ränta på lån till kund

Förutbetalda intäkter

Inkomst som redan bokförts och betalats, men som inte utgör en intäkt för detta år.

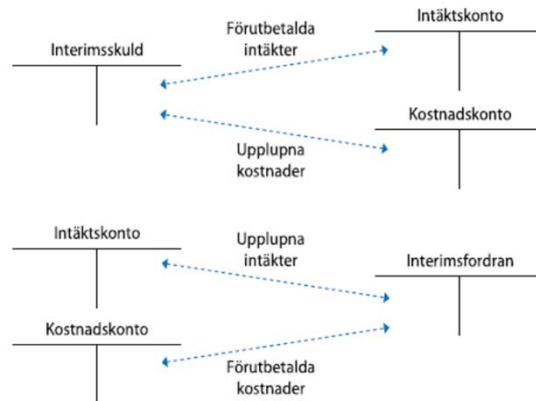
t.ex. förskottsbeläning för en tjänst som ska utföras nästkommande år

Upplupna kostnader

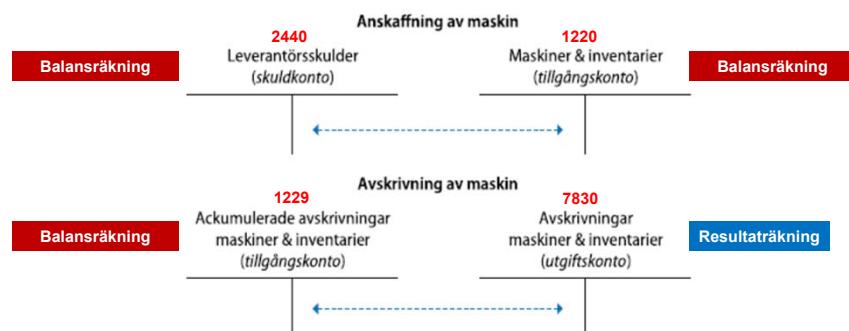
Utgift som ännu inte bokförts och inte betalats, men som utgör en kostnad för detta år.

t.ex. telefonkostnaden

UPPLUPNA & FÖRUTBETALDA KOSTNADER & INTÄKTER

KONTERING AV UPPLUPNA & FÖRUTBETALDA KOSTNADER & INTÄKTER

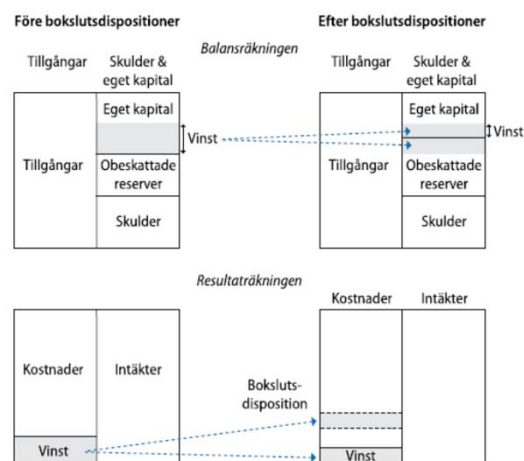

HUR ANSKAFFNING & AVSKRIVNING AV EN MASKIN BOKFÖRS

- Obeskattade reserver utgörs av vinster som ännu inte beskattats – skjuter på skattebetalningarna
- Är till 78 % *eget kapital* och till 22 % *uppskjuten skatteskuld*
- Förändringar i de obeskattade reservernas storlek är en bokslutsdisposition, dvs. en resultatreglerande åtgärd, och görs i samband med bokslutet

BOKSLUTSDISPOSITIONER & OBESKATTADE RESERVER

BOKSLUTSDISPOSITIONER & OBESKATTADE RESERVER

Bokslutsdispositioner och Obeskattade reserver

Tillgångar	Skulder och eget kapital	
Anläggningstillgångar Immateriella anläggningstillgångar • patent, goodwill m.m. Materiella anläggningstillgångar • byggnader och mark • maskiner • inventarier Finansiella anläggningstillgångar • aktier i andra bolag	Eget kapital Aktiekapital Fonder Balanserad vinst Årets vinst Obeskattade reserver Ackumulerade överavskrivningar Periodiseringsfond	Nettoomsättning (Försäljning) – Rörelsens kostnader Rörelseresultat före avskrivningar +/- Övriga rörelseintäkter/kostnader – Avskrivningar enligt plan Rörelseresultat efter avskrivningar +/- Finansiella intäkter/kostnader Resultat efter finansiella intäkter och kostnader +/- Extraordinära intäkter/kostnader Resultat före bokslutsdispositioner och skatt +/- Bokslutsdispositioner Resultat före skatt – Skatt Årets resultat
Omsättningstillgångar Varulager m.m. • Förråd och varulager • Förskott till leverantörer Fordringar • Kundfordringar • Övriga fordringar • Interimsfordringar Kortfristiga placeringar Kassa och bank	Långfristiga skulder Kortfristiga skulder Förskott från kunder Leverantörsskulder Skatteskulder Interimsskulder	

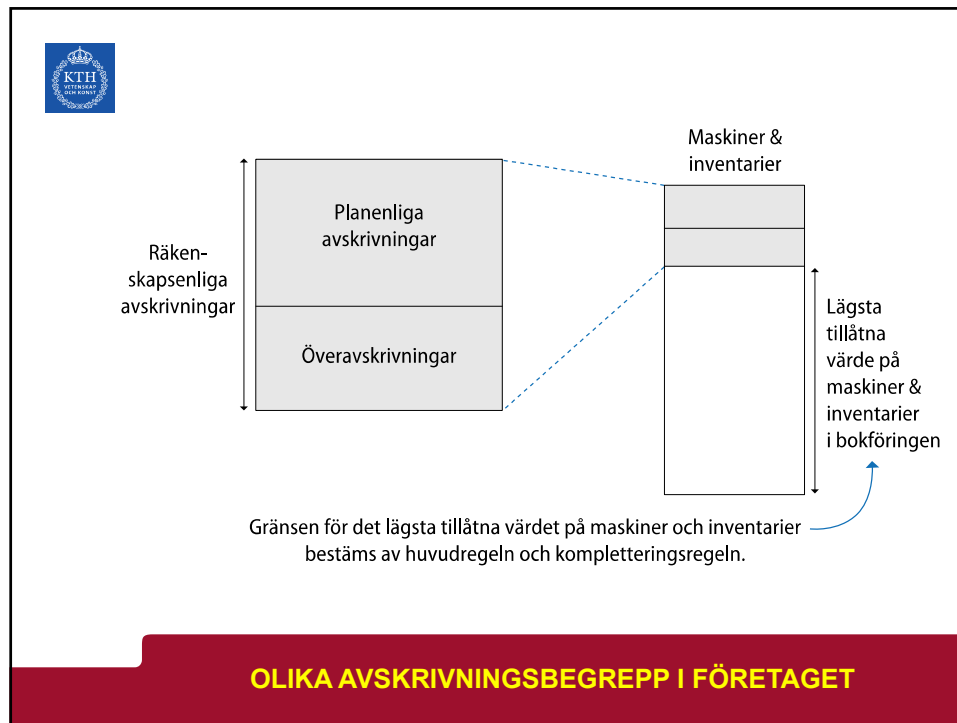
1. Räknenskapsenliga avskrivningar (överavskrivningar)
2. Avsättning till periodiseringsfond

TVÅ TYPER AV AVSKRIVNINGAR

- avskrivning enligt plan på inventarierna är obligatorisk och görs för att inventarierna förslits och/eller blir omoderna (stys av civilrättsliga regler vilka fastställer **maxvärdet på inv.**)
- avskrivning över plan på inventarierna är frivillig och är en resultatreglerande åtgärd (stys av skatterättsliga regler vilka fastställer **minimivärdet**)

AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN & ÖVER PLAN

Överavskrivningar maskiner och inventarier – Två alternativa beräkningssätt

Huvudregeln

Det bokförda värdet av maskiner & inventarier vid årets början

+ värdet av under året inköpta maskiner & inventarier

– värdet av under året sålda maskiner & inventarier

= avskrivningsunderlag

Det lägsta tillåtna värdet på maskiner & inventarier i bokföringen är 70 % av avskrivningsunderlaget.

Kompletteringsregeln

80 % av anskaffningsvärdet på maskiner & inventarier som anskaffats under året och som finns kvar vid årets slut

+ 60 % av anskaffningsvärdet på maskiner & inventarier anskaffade föregående år som finns kvar vid årets slut

+ 40 % av anskaffningsvärdet på maskiner & inventarier anskaffade för 2 år sedan som finns kvar vid årets slut

+ 20 % av anskaffningsvärdet på maskiner & inventarier anskaffade för 3 år sedan som finns kvar vid årets slut

---

= det lägsta tillåtna värdet på maskiner & inventarier i bokföringen

HUVUDREGEL (30%-REGELN) & KOMPLETTERINGSREGEL (20%-REGELN)

AB Alfred Manufacturing har inlett bokslutsarbetet för **2017**. Företaget uppfyller kravet för att få göra räkenskapsenlig avskrivning och väljer därför att göra största möjliga avskrivningar i bokslutet för 2017.

Per den 31 December 2016 fanns följande inventarier i företaget:

Anskaffningsåret	Anskaffningsvärdet	Ackumulerade avskrivningar	Ackumulerade överavskrivningar
2014	310 000:-	93 000:-	1 st January 2017
2015	150 000:-	30 000:-	170 000:-
2016	240 000:-	24 000:-	
TOTAL	700 000:-	147 000:-	

Under året 2017 har företaget köpt in maskiner för **70 000** kr. Företaget bedömer att samtliga inventarier har en nyttjandeperiod på 10 år.

Överavskrivningar – ETT EXEMPEL

Årets avskrivning enligt plan:

$$310\,000 + 150\,000 + 240\,000 + 70\,000 = 770\,000 \text{ kr}$$

$$770\,000 / 10 \text{ år} = 77\,000 \text{ kr} \rightarrow \text{Avskrivningar för 2017}$$

7830 → Debet

1229 → Kredit

Ack. avskrivningar 2017:

$$147\,000:- + 77\,000:- = 224\,000:-$$

Överavskrivningar – ETT EXEMPEL

Huvudregeln (30 %-regeln)	Kompletteringsregeln (20 %-regeln)
Det bokförda värdet 1 January 2017:	2017 70 000:- x 0,8 = 56 000:-
700 000:- - 147 000:- - 170 000:- = 383 000:-	2016 240 000 x 0,6 = 144 000:-
Inköp av ny maskin + 70 000:-	2015 120 000 x 0,4 = 60 000:-
Avskrivningsunderlag 453 000:-	2014 310 000 x 0,2 = 62 000:-
(Lowest Value) 70 % x 453 000:- = 317 100:-	→ Jämför med detta värde → 322 000:-

Vi tar det lägsta värdet med oss till nästa sida.

Överavskrivningar – ETT EXEMPEL

2017

Avskaffningsvärdet 31 december	770 000	
- Ack. avskrivningar 31 december	- 224 000:-	
- Det lägsta värdet 31 december	- 317 100	
Ack. överavskrivningar	228 900	→ Utgående balans (kontot 2150)
228 900 kr – (Ing. Balans) 170 000 kr =	58 900	→ Förändring av överavskrivningar (Kontot 8850)
8850 → Debet		
2150 → Kredit		

Överavskrivningar – ETT EXEMPEL

Aktiebolag och andra juridiska personer får göra avsättning till periodiseringsfond med 25% av årets skattemässiga resultat efter övriga bokslutsdispositioner, dvs. Det sista företaget får göra i resultaträkningen innan skatten bestäms. Alla andra kostnadsposter och justeringar ska alltså vara hanterade innan avsättning till periodiseringsfond sker. Det belopp som avsätts får ligga i periodiseringsfonden i högst 6 år och måste därefter tas upp till beskattning.

Periodiseringsfond – ETT EXEMPEL

AB Alfred Manufacturing har för inkomståret 2017 ett skattemässigt resultat efter övriga bokslutsdispositioner på **765 000** kr. Företaget har gjort avsättningar till periodiseringsfond enligt följande:

2010	97 000 kr	→ Det är nog dags att återföra denna avsättning
2011	163 300 kr	
2012	199 000 kr	
2013	64 500 kr	
2015	119 800 kr	
2016	205 100 kr	

Hjälp företaget med att beräkna största möjliga avsättning till periodiseringsfond för inkomståret **2017**.

Periodiseringsfond – ETT EXEMPEL

Den högsta avsättningen till
periodiseringsfond för
TAXERINGSÅRET 2018

$$(765\,000\text{ SEK} + 97\,000\text{ SEK}) \times 0,25 = 215\,500\text{ SEK}$$

Periodiseringsfond – ETT EXEMPEL

		SALDOBALANS		TILLÄGG		BALANSRÄKNING	
		DEBET	KREDIT	DEBET	KREDIT	DEBET	KREDIT
2110	PERIODISERINGSFOND VID 2011 ÅRS TAX		97 000:-	97 000:-			0:-
2111	PERIODISERINGSFOND VID 2012 ÅRS TAX		168 000:-				168 300:-
2112	PERIODISERINGSFOND VID 2013 ÅRS TAX		199 000:-				199 000:-
2113	PERIODISERINGSFOND VID 2014 ÅRS TAX		64 500:-				64 500:-
2114	PERIODISERINGSFOND VID 2015 ÅRS TAX		119 800:-				119 800:-
2115	PERIODISERINGSFOND VID 2017 ÅRS TAX		205 100:-				205 100:-
2116	PERIODISERINGSFOND VID 2018 ÅRS TAX				215 500:-		215 500:-
						RESULTATRÄKNING	
						DEBET	KREDIT
8811	AVSÄTTNING TILL PERIODISERINGSFOND			215 500:-		215 500:-	
8819	ÅTERFÖRING FRÅN PERIODISERINGFOND				97 000:-		97 000:-

Periodiseringsfond – ETT EXEMPEL

BOKSLUTSTABLÅ ETT EXEMPEL

BILD 3:17

Bokslutstabla (Tkr).

Kontonamn	Saldobalans		Tillägg till saldobalans		Balansräkning/Resultaträkning
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	
Bilar	1 300				BALANSRÄKNING
Lager av livsmedel			50		Tillgångar
Kundfordringar	260				1 300
Lån till kund	100				50
Interimsfordringar			10 + 10		260
Kassa	306				100
					20
					306
					S:a tillgångar 2 036
Ack. avskr., bilar		100		260	Eget kapital och skulder
Eget kapital		460		540	360
Banklån		430			1 000
Leverantörsskuld		180			430
Interimsskulder			60 + 6		180
					66
					S:a Eget kapital och Skulder 2 036
Transportinkomster		1 400	60		RESULTATRÄKNING
Försäljning livsmedel		3 000			Intäkter
Ränteinkomster					1 340
					3 000
					10
					S:a Intäkter 4 350
Avskrivning, bilar			260		Kostnader
Driftsutgifter	280				260
Lön chaufförer	700				280
Inköp livsmedel	2 500			50	700
Lokalhyra	10				2 450
Försäkringspremier	12				10
Telefon	16		6		2
Kontorsmateriel	30				22
Ränteutgifter	56				30
					56
					S:a kostnader -3 810
Årets resultat	5 570	5 570	540	936	= 540

Förutbetalda intäkter
Upplypna intäkterFörutbetalda kostnader
Upplypna kostnader

Kontonamn	Saldobalans		Tillägg till saldobalans		Balansräkning/Resultaträkning
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	
Bilar	1 300				BALANSRÄKNING
Lager av livsmedel			50		Tillgångar
Kundfordringar	260				1 300
Lån till kund	100				50
Interimsfordringar			10 + 10		260
Kassa	306				100
					20
					306
					Total Assets 2 036
Ack. avskr., bilar		100		260	Equity & Liabilities
Eget kapital		460		540	360
Banklån		430			1 000
Leverantörsskuld		180			430
Interimsskulder			60 + 6		180
					66
					Total Equity & Liabilities 2 036
Transportinkomster		1 400	60		Profit/Loss Statement
Försäljning livsmedel		3 000			Revenues
Ränteinkomster					1 340
					3 000
					10
					Total Revenues 4 350
Avskrivning, bilar			260		Costs
Driftsutgifter	280				260
Lön chaufförer	700				280
Inköp livsmedel	2 500			50	700
Lokalhyra	10				2 450
Försäkringspremier	12				10
Telefon	16		6		2
Kontorsmateriel	30				22
Ränteutgifter	56				30
					56
					Total Costs -3 810
Årets resultat	5 570	5 570	540	936	= 540

Bokslutstabla (Tkr)

Alltså: Värdering och dispositioner

Omsättningstillgångar: Lägsta värdets princip (försiktighetsprincipen)
Välj det lägsta av anskaffningspriset, återanskaffningspriset & försäljningsvärdet

Anläggningstillgångar

Civillag anger tak

Skattelag anger botten

Periodiseringsfond:

25 % av årets vinst får dras av
Läggs tillbaka när som helst
under en sexårsperiod

Räkenskapsenlig avskrivning

Skriv av maskinerna snabbare än planenligt. Välj varje år det alternativ som just då ger lägst utgående balans (värde) för alla maskiner och inventarier

Huvudregeln

Minst 70 % av kvarvarande värde
måste tas upp i balansräkningen.
Innebär att kvarvarande värde skrivs av
med 30 %.

Kompletteringsregeln

Max 20 % avskrivning på
anskaffningsvärdet per år.
Innebär att minst 80 % av
anskaffningsvärdet är kvar efter ett år.

- Nyckeltal
  - Räntabilitetsmått (avkastningsmått, lönsamhetsmått)
  - Likviditetsmått
  - Soliditetsmått
- Finns inga tydliga och allmänt accepterade definitioner.
  - Det är en riktig röra!
- Nyckeltal säger (nästan) ingenting om de inte jämförs med något, t.ex.
  - Historiska data
  - Andra företag
  - Branschgenomsnitt
- Skiljer sig mycket mellan branscher

Finansiell analys eller räkenskapsanalys

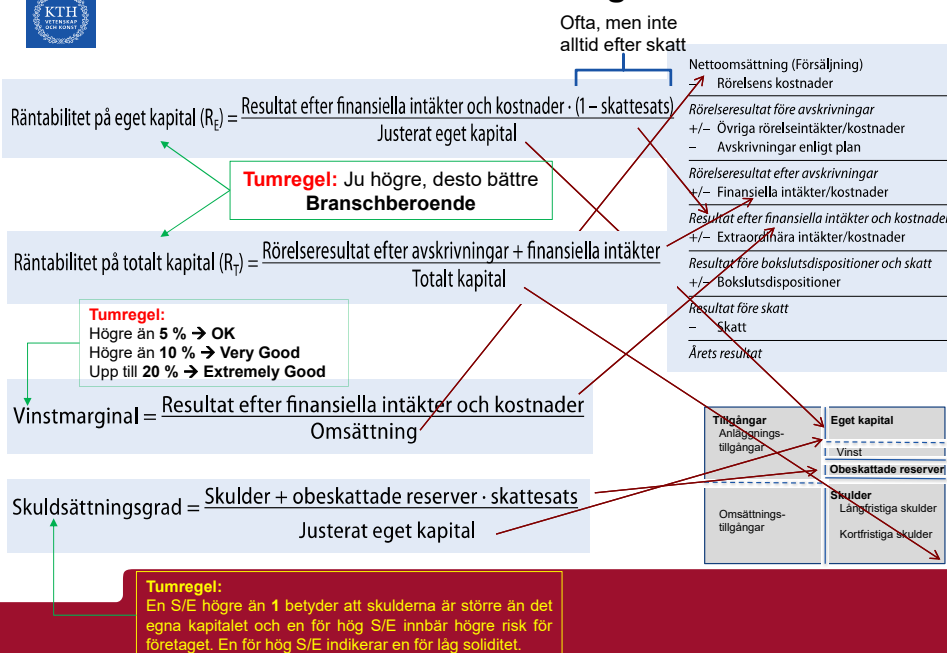
Vinst och lönsamhet

$$\text{Vinst} = \text{Intäkter} - \text{Kostnader}$$

$$\text{Lönsamhet} = \frac{\text{Vinst}}{\text{Kapital}} = \frac{\text{Intäkter} - \text{Kostnader}}{\text{Kapital}}$$

Lönsamhets- och avkastningsmått

KTH

Kortsiktig betalningsförmåga

Tumregel: Bör vara > 1 (100 %) → helst 200 – 300 %

$$\text{Kassalikviditet} = \frac{\text{Omsättningstillgångar} - \text{Förråd och varulager} - \text{Förskott till leverantörer}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Tumregel: Bör vara > 2 (200 %)

$$\text{Balanslikviditet} = \frac{\text{Omsättningstillgångar}}{\text{Kortfristiga skulder}}$$

Tillgångar	Skulder och eget kapital
Anläggningstillgångar Immateriella anläggningstillgångar • patent, goodwill m.m. Materiella anläggningstillgångar • byggnader och mark • maskiner • inventarier Finansiella anläggningstillgångar • aktier i andra bolag	Eget kapital Aktiekapital Fonder Balanserad vinst Årets vinst
Omsättningstillgångar Varulager m.m. • Förråd och varulager • Förskott till leverantörer Fordringar • Kundfordringar • Övriga fordringar • Interimsfordringar Kortfristiga placeringar Kassa och bank	Obeskattade reserver Ackumulerade överavskrivningar Periodiseringsfond
	Långfristiga skulder Kortfristiga skulder Förskott från kunder Leverantörsskulder Skatteskulder Interimsskulder

Kortsiktig betalningsförmåga

KTH

$$\text{Vinstmarginal} = \frac{\text{Resultat efter finansiella intäkter och kostnader}}{\text{Omsättning}}$$

Tumregel:
 Högre än 5 % → OK
 Högre än 10 % → Very Good
 Upp till 20 % → Extremely Good

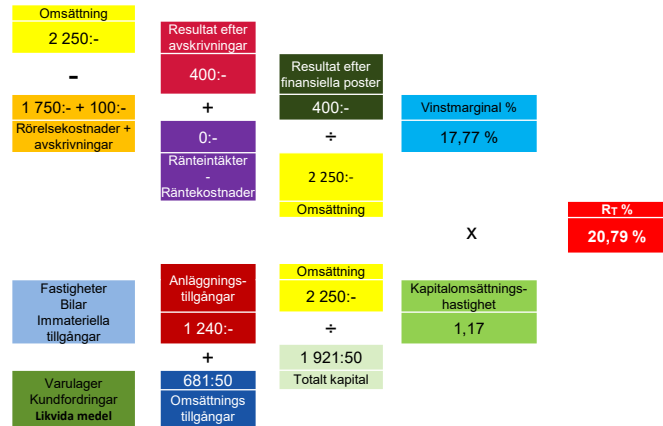
$$\text{Kapitalomsättningshastighet} = \frac{\text{Omsättning}}{\text{Totalt kapital}}$$

Tumregel:
 Ju högre kapitalomsättningshastighet, desto lägre varulagerkostnader

$$R_T = \text{Vinstmarginal} \times \text{Kapital omsättningshastighet}$$

$$R_T = \frac{\text{resultat efter finansiella poster}}{\text{Omsättning}} \times \frac{\text{Omsättning}}{\text{Totalt kapital}}$$

DUPONT MODEL

DUPONT SCHEMAT

$$ROCE = \frac{\text{Resultat efter finansiella intäkter}}{\text{Totalt kapital} - \text{Kortfristiga skulder}}$$

Tumregel:

En för hög ROCE indikerar att avkastningen på investerade pengar är god.

RÄNTABILITET PÅ SYSSELSATT KAPITAL

Långsiktig betalningsförmåga

$$\text{Soliditet 1} = \frac{\text{Justerat eget kapital}}{\text{Totalt kapital}}$$

$$\text{Soliditet 2} = \frac{\text{Riskbärande eget kapital}}{\text{Totalt kapital}}$$

SOLIDITET

$$\text{Soliditet 1} = \frac{\text{Justerat eget kapital}}{\text{Totalt kapital}}$$

Justerat eget kapital = Eget kapital + 78 % utav obeskattade reserver

$$\text{Soliditet 2} = \frac{\text{Riskbärande eget kapital}}{\text{Totalt kapital}}$$

Riskbärande eget kapital = Eget kapital + Obeskattade reserver

Tumregel: Ju högre soliditet företaget har, desto längre kommer företaget att överleva även om det går med förlust.

SOLIDITET

BALANSRÄKNING (Tkr) 1 JANUARI 2017			
Tillgångar		Eget kapital & Skulder	
Fastigheter	740	Aktiekapital	550
Immateriella tillgångar	550	Årets resultat	0
Varulager	160	Obeskattade reserver	0
Kundfordringar	200	Långsiktiga skulder	800
Likvida medel	200	Leverantörsskulder	500
	1850		1850

BALANSRÄKNING (Tkr) 31 DECEMBER 2017			
Tillgångar		Eget kapital & Skulder	
Fastigheter	640	Aktiekapital	550
Immateriella tillgångar	550	Årets resultat	115
Varulager	250	Obeskattade reserver	58
Kundfordringar	300	Långsiktiga skulder	870
Likvida medel	253	Leverantörsskulder	400
	1993		1993

BALANSRÄKNING

RESULTATRÄKNING 1ST JANUARY – 31ST DECEMBER 2017

FÖRSÄLJNING	2250
- RÖRELSEKOSTNADER	-1750
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	500
- AVSKRIVNINGAR	-100
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	400
+ FINANSIELLA INTÄKTER	0
- FINANSIELLA KOSTNADER	-167
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	233
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATT	233
+/- BOKSLUTSDISPOSITIONER	-58
RESULTAT FÖRE SKATT	175
- SKATT	-60
ÅRETS RESULTAT	115

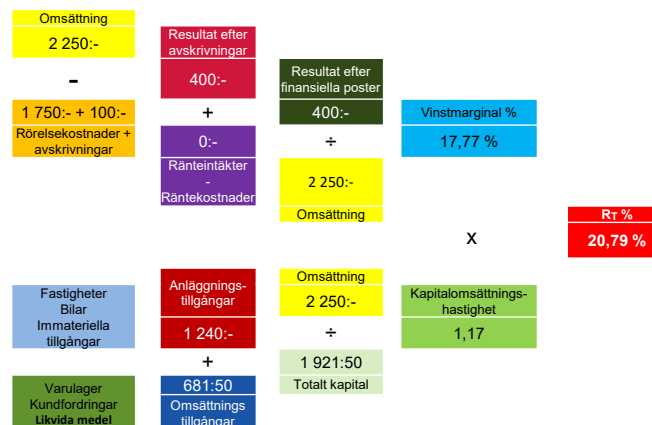
RESULTATRÄKNING

NÅGRA FINANSIELLA NYCKELTAL – I GENOMSNITT

TOTALT KAPITAL	1921,50	=	(1850 + 1993) / 2
JUSTERAT EGET KAPITAL	630,12	=	[550 + 550 + 115 + (58 X 0,78)] / 2
RÄNTABILITET PÅ TOTALT KAPITAL (Rt)	20,82 %	=	400 / 1921,50
RÄNTABILITET PÅ EGET KAPITAL (Re)	36,98 %	=	233 / 630,12
RÄNTABILITET PÅ SYSSELSATT KAPITAL (Rsyss)	27,18 %	=	400 / [1921,50 - ((500 + 400)/2)]
KASSALIKVIDITET 1 JANUARI	80,00 %	=	(200 + 200) / 500
KASSALIKVIDITET 31 DECEMBER	138,25 %	=	(300 + 253) / 400
BALANSLIKVIDITET 1 JANUARI	112,00 %	=	(160 + 200 + 200) / 500
BALANSLIKVIDITET 31 DECEMBER	200,00 %	=	(250 + 300 + 253) / 400
SOLIDITET 1 JANUARI	29,73 %	=	(550 + 0) / 1850
SOLIDITET 31 DECEMBER	35,64 %	=	[550 + 115 + (58 X 0,78)] / 1993
VINSTMARGINAL	17,77 %	=	400 / 2250
KAPITALOMSÄTTNINGSHASTIGHET	1,17	=	2250 / 1921,50

FINANSIELL ANALYS

DUPONT SCHEMAT

Förvaltningsberättelse

- Rättvisande översikt över utvecklingen av bolagets verksamhet, ställning och resultat, t.ex.:
  - Förhållanden som inte redovisas i BR eller RR men som är viktiga för att kunna bedöma bolagets ställning
  - Viktiga händelser som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut
  - Bolagets verksamhet inom forskning och utveckling
- Upplysningar om miljöpåverkan (beror på typ av verksamhet, huruvida den är tillståndspliktig mm)
- Förslag till vinstdisposition eller förlusttäckning

Kassaflödesanalys eller Finansieringsanalys

- Redovisning av hur företaget har anskaffat och använt sitt kapital
  - Hur verksamheten har finansierats?
    - Nyemissioner
    - Lån i bank, kreditinstitut eller på annan kapitalmarknad
  - Vilka kapitalinvesteringar som har gjorts
- Mer om detta lite senare i kursen!

Noter till årsredovisningen

Specifikationer till årsredovisningens poster, dvs upplysningar om t.ex.:

- Redovisningsprinciper och ev. avsteg från praxis
- Hur tillgångar och skulder har värderats
- Hur avskrivningar och nedskrivningar har gjorts
- Anskaffningsvärdet för tillgångar som skrivs av
- Medeltal anställda
- Ställda säkerheter och eventuella förpliktelser
- Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

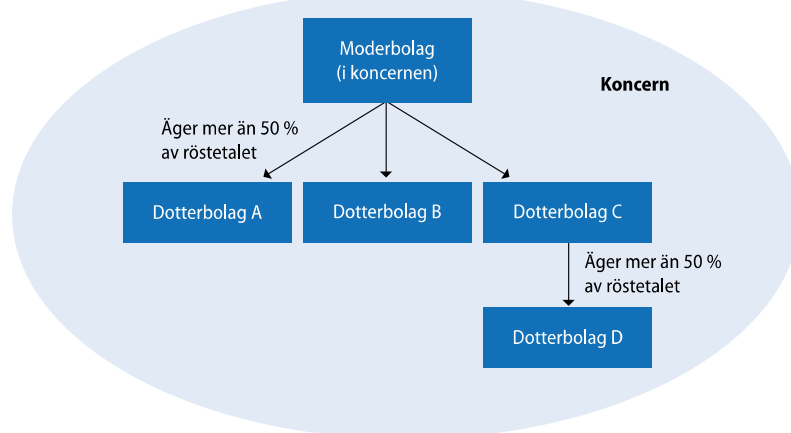
Revisionsberättelse

- Revisoreernas rapport om granskningen av
  - Företagets årsredovisning
  - Räakenskaper (dvs bokföring, verifikationer mm)
  - Styrelsens och VDs förvaltning av bolaget
- Skall innehålla
  - Uttalande om redovisning och bokföring följer gällande regler och praxis
  - Uttalande om BR och RR kan fastställas
  - Uttalande om förslag till vinstdisposition/förlusttäckning
  - Uttalande om hinder finns att bevilja ansvarsfrihet till styrelse och VD
- Revisorn utses av bolagsstämman

Exempel på balansräkningar från tre bolag i olika branscher. Siffrorna i %.

	LKAB	Scania	HiQ
Anläggningstillgångar	57	58	40
Omsättningstillgångar	43	42	60
Summa tillgångar	100	100	100
Eget kapital	45	31	72
Obeskattade reserver	34		
Långfristiga skulder	12	37	3
Kortfristiga skulder	9	32	25
Summa eget kapital och skulder	100	100	100

EN KONCERN

Koncernredovisningens innehåll

- Koncernen
  - Koncernbalansräkning
  - Koncernresultaträkning
  - Förvaltningsberättelse för koncernen
  - Finansieringsanalys för koncernen
- Alla bolag (dotterbolag och moderbolag) ska upprätta egna BR, RR etc., deklarerar och betala skatt
- Moderbolagets årsredovisning ska inkluderas i koncernens årsredovisning

Princip: Årsredovisningen ska efterlikna hur den hade sett ut om koncernen hade varit ett enda bolag.

Koncernbidrag

Vinster kan flyttas mellan bolag i koncernen (om ägandet > 90 %). Annars kan koncernens sammanlagda skatt bli högre än om det hade varit ett eget bolag.

EXEMPEL

En koncern består av ett moderbolag och ett dotterbolag. Moderbolaget redovisar en vinst på 500 000 kronor före skatt under redovisningsåret, samtidigt som dotterbolaget redovisar en förlust på 200 000 kronor. Hade koncernen varit ett enda bolag hade det betalat skatt på vinsten som uppgår till 300 000 kronor. Om det inte hade funnits några regler kring koncernbidrag hade moderbolaget istället varit tvunget att betala skatt på "sin" vinst, 500 000 kronor, medan dotterbolaget inte betalat någon skatt alls. Den sammanlagda skatten blir högre. I praktiken får moderbolaget ge dotterbolaget ett koncernbidrag på 200 000 kronor för att täcka förlusten och kvar blir 300 000 kronor att betala skatt på.

Frågor